

स्तु नो वृत्रहा भूर्यसुतिः ३, ८२, १८.

बोधिमन्त्र (बो° + मन्त्र) m. N. pr. eines buddhistischen Lehrers WASSILJEW 283. 289. 318.

बोधिमण्ड (बो° + मण्ड) der Sitz, welcher im Schatten des Bodhi-Baumes sich aus der Erde hervorgehoben haben soll, als Çākja zur Bodhi gelangte; in weiterer Bed. = बोधिमण्डल, VJUTP. 102. BURN. Intr. 387. N. 2. Lot. de la b. l. 349. LALIT. ed. Calc. 344, 4. 362, 17. 20. 398, 8. HIOUEN-THSANG I, 436. 460. SCHIEFNER, Lebensb. 244 (14). WASSILJEW 42.

बोधिमण्डल (बो° + मण्ड) n. N. des Ortes, an welchem Çākja der Bodhi theilhaftig wurde, WASSILJEW 78. 187. 201. LALIT. ed. Calc. 39, 18.

बोधिल (von बोधि) m. N. pr. eines Mannes HIOUEN-THSANG I, 186.

बोधिवृत्त m. = बोधितरु RĀGAX. im ÇKDR.

बोधिसंगाराम (बो° + सं°) m. N. eines Klosters HIOUEN-THSANG I, 139.

बोधिसत्त्व (बो° + सत्त्व) adj. dessen Wesen Erkenntniss ist; m. der im Besitz des Wesens der Bodhi Seiende, bei den Buddhisten ein Mensch in dem letzten Stadium auf dem Wege zur Erlangung der vollkommenen Erkenntniss, der Buddha-Würde, BURN. Intr. 110. 476. fg. WASSILJEW 124. fg. 306. द्यालुर्बोधिसत्त्वोऽशः को ऽन्यो वीमूतवाक्कात् । शक्रुयादर्थि-सात्कर्तुमपि कल्पदुर्मे कृती ॥ KATHĀS. 22, 35. तस्य नागार्जुना नाम बोधि-सत्त्वोऽशसंभवः । द्यालुर्दानशीलश्च मन्वी विज्ञानवान्भूत् ॥ 41, 10. बोधिसत्त्वो ऽसि भूपाल को ऽपि सत्त्वोर्जितव्रतः । कारुण्यं प्राणिषु दढं यस्येदं क्ते मक-त्मनः ॥ RĀGAX. 1, 134. 138. ÇĪC. 13, 92. Belege aus der buddhistischen Literatur beizubringen ist nicht von Nöthen, da das Wort daselbst unzählige Male, und zwar gewöhnlich mit dem Beiworte मकसत्त्व, vor- kommt. BURN. Intr. 463. Nach H. 232 und VAI. beim Schol. zu ÇĪC. 13, 92 ist बोधिसत्त्व = बुद्ध. — Vgl. देव°.

बोधिसत्त्वचर्यावतार (बो° + चर्या - घव°) m. Titel einer buddhistischen Schrift WASSILJEW 208.

बोधिसत्त्वपत्तनिर्देश (बो° - पत्त + नि°) m. Titel einer buddhistischen Schrift VJUTP. 112.

बोधिसत्त्वपिटक (बो° + पि°) Titel einer buddhistischen Schrift VJUTP. 40.

बोधिसत्त्वबुद्धानुस्मृतिसमाधि (बो° - बुद्ध - घनु° - स°) m. Titel eines buddh. Sūtra WASSILJEW 172.

बोधिसत्त्वभूमि (बो° + भू°) f. Titel einer buddhistischen Schrift WASSILJEW 288. fg. 309. °वृत्ति 310. 314.

बोधिसत्त्वसमुच्चया (बो° + समुच्चय) f. N. einer buddhistischen Göttin BURN. Intr. 333. 333.

बोधिसत्त्ववादानकल्पलता (बो° - घव° + क°) f. Titel einer buddhistischen Legendarisammlung BURN. Intr. 333.

बोधिय m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 263. — Vgl. घट्टा° und बोधिय.

बोध्य (von 1. बुध्) 1) adj. a) zu verstehen, aufzufassen, zu erkennen VEDĀNTAS. (Allah.) No. 16. BHĀG. P. 7, 12, 29. वाच्यो ऽर्थो ऽभिधया बोध्यः SĀU. D. 9, 20. इति बोध्यम् so ist es zu verstehen NILAK. 33. Schol. zu KAP. 1, 88. षष्ठी स्थानियोगा बोध्या aufzufassen als Schol. zu P. 1, 1, 49. 2. 1. 5. SIDDH. K. zu 1, 1, 11. 2. 6. — 2) aufzuklären, zur Vernunft zu bringen, zu belehren: एवं सुधीः सुखं बोध्यः KATHĀS. 40, 24. — 2) m. N. pr. eines Rshi MBH. 12. 6642. fgg. Verz. d. Oxf. H. 34, b, 21. °गीता Bez. des 178sten Adhj. in MBH. 12. °गीत Verz. d. Oxf. H. 3, b, 22 (im Index

°गीता); vgl. बोध्य. — Vgl. ब्रह्मबोध्या.

बोसिदि N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. No. 826.

बोद्ध adj. zu Buddha in Beziehung stehend: शास्त्र Verz. d. Oxf. H. 14, a, N. 1. m. ein Buddhist TRIK. 3, 1, 22. H. 861. Sch. RĀGAX. 1, 112. PRAB. 20, 18. VP. 340. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 86. Verz. d. Oxf. H. 10, a, N. 4. 113, b, 30. 124, a, 33. 233, b, 8. 239, b, 5. 264, b, 21. °दर्शन 224, b, 5. 246, b (No. 622). °मत 230, b, 7. 283, b (No. 669).

बोध (von बुध्) 1) adj. zu Merkur in Beziehung stehend, ihm eigen SŪRJAS. 1, 41. 43. — 2) m. Budha's Sohn, Purāravas TRIK. 2, 8, 8. H. 704.

बोधायन (von बुध् oder बोध) 1) m. patron. N. eines Lehrers MADHUS. in Ind. St. 1, 18, 2. Verz. d. Oxf. H. 267, b, 1 v. u. 268, b, 3 v. u. 269, a, 29. b, 4. 270, b, 16. 278, b, 40. fg. °दर्शपूर्णमासप्रयोग 378, b (No. 383). 396, a (No. 127). Ind. St. 1, 73 u. s. w. बोधायनाः SĀṢK. K. 184, b, 7. N. einer Schule Ind. St. 3, 263. — 2) Davon ein gleichlautendes adj.: सूत्र Verz. d. Oxf. H. 264, a, 15. f. ई Ind. St. 1, 80. N. 2. — Vgl. बोधायन.

बोधायनीय (von बोधायन 1.) 1) adj.: °प्रयोगसार Verz. d. Oxf. H. 393, b (No. 119). — 2) m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 271.

बोधिम. patron. von बोध P. 4, 1, 107. Sch. von बुध् 2, 4, 58. Vārt. 1, Sch. बोधिपुत्र (बोधी, wohl f. zu बोध्य, + पुत्र) m. N. pr. eines Lehrers ÇĀT. Br. 14, 9, 4, 31.

बोधिय m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 262. fg. — Vgl. बोधिय.

बोध्य (von बुध्) m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 263.

बोध्य m. patron. von बोध (आङ्गिरसे) P. 4, 1, 107. adj. in Bodha geboren gaṇa शण्डिकादि zu P. 4, 3, 92. m. N. pr. eines Lehrers VP. 277.

बोभुर्त्त (von बुभुत्ता) adj. der beständig hungrig ist, Hungerleider gaṇa कृत्तादि zu P. 4, 4, 62.

ब्रह्म UNĀDIS. 3, 5. 1) adj. röthlichgelb oder falb, als Farbe des Pferdes insbes.; daher NAIGH. 1, 14 unter den Bezz. für dieses. युञ्जति ब्रध्मरूपं चरत् परि तस्युपः RV. 1, 6, 1. ज्ञानति वृक्षो घृष्यस्य शेवमुन ब्रध्मस्य शा- सने रणाति 3, 7, 5. ब्रध्म मांश्चतर्वर्षाण्य वधुम् 7, 44, 3. कृत्तः शेता ऽरूषो यमिा घस्य ब्रध्म स्रज उत शोणो यशस्वान् 10, 20, 9. des Soma, welcher sonst वधु heisst. SV. I, 5, 2, 3, 2 (= AV. 7, 22, 2). RV. 8, 4, 13. 14. 9, 97, 52. des Puroḥāṇa TS. 1, 6, 3, 3. TBa. 3, 7, 5, 7. der Sonne, in der Ver- bindung ब्रध्मस्य विष्टप् (s. u. d. W.). Daher m. Sonne AK. 1, 1, 2, 30. 3, 4. 1, 5. TRIK. 1, 1, 99. H. 96. HALĀ. 3, 31. UGĒVAL. Unsicher ist die Stelle निष्का इमे यजमानस्य ब्रध्मे TBa. 3, 7, 5, 13 schon darum, weil AV. 7, 99, 1 dafür °स्य लोके gelesen wird. Nach NAIGH. 3, 3 auch Bez. für gross. — 2) subst. Spitze (oder ein anderer Theil) des Pfeils in dem comp. शतब्रध्म (Sū. शताय) : शतब्रध्म श्वस्तव सक्तर्षणा एक इत् RV. 8, 66, 7. — 3) subst. Blei BHĀVAPR. in NIGH. PR. Nach ÇKDR. = गोमेदं पत्रं mit folgendem Citat aus DHANVANTARI'S NIGHANTU in BHĀVAPR.: पत्रं दलाक्ष्यं रामं गोमेदं रसनाक्षयमिति. — 4) m. eine best. Krankheit: अत्यभिष्यन्दिगुर्वामसेव- नात्रिचयं गतः । करोति ग्रन्थिवक्त्रायं दोषो वङ्गणसंधिषु ॥ इवर्गुलाङ्ग- सादायं तं ब्रध्ममिति निर्दिशेत् । MADHAVAK. im ÇKDR. — 5) m. N. pr. eines Mannes gaṇa कुञ्जादि zu P. 4, 1, 98. eines Sohnes des Manu Bhautja MĀRK. P. 100, 32; vgl. ब्राधायन. — Bisweilen fehlerhaft für बुध् und बुध्यः s. u. d. Ww.

ब्रह्मलोक m. so v. a. ब्रध्मस्य विष्टप् AV. 11, 3, 51.